

Calatorie prin Duhul României

Preot Gh. Calciu

Anual, duhul iubirii de tara si de oamenii ei, de manastiri, de traitorii din ele si de neamurile mele ma mana spre locurile copilăriei, ale bucuriilor si ale suferintelor traite acolo, comoara cea de pret a vietuirii mele in Romania vreme de 60 de ani, pana la timpul instrainării acum 18 ani. Parca o prapastie fara fund mi-a despartit viata in 1985, mai adanca si mai lata decat prapastia inchisorilor. Poate pentru ca, fie si in inchisoare, viata mea se petrecea in pamantul tarii; poate pentru ca traiesc mereu in perspectiva urmatoarei vizite pe care o voi face in tara, trecând peste un ocean de apa si de amintiri, la fel de immense.

De fiecare data cand merg acolo parca noi aspecte mi se reveleaza, unele ramase in subconscientul meu de la vizitele anterioare, pe care o intamplare marunta le actualizeaza la adevarata lor dimensiune spirituala. De fiecare data pierd doua zile cu drumul si aceasta pierdere mi se pare un furt din bucuria sederii in tara.

Anul acesta am ajuns in tara Marti, 16 Septembrie, doua zile dupa hramul Bisericii Sfânta Cruce din America. Probabil ca ar fi trebuit sa mai raman cateva zile dupa hram, pentru a-mi linisti inima din emotiile pe care o asemenea sarbatoare le isca in noi toti: preot si credinciosi, asa ca emotia sosirii in tara s'a suprapus pe un fond sentimental deja sensibilizat, astfel ca ochii mei au fost mai deschisi, mai apti sa vada cele ce anii trecuti trecusera cu vederea. Am stat doua zile in Bucuresti si apoi am plecat la Brasov sa vad **Asociatia Cristiana**, a doctorului **Teofil Mija**, un fost detinut politic si care, eliberându-se si in mod spiritual dupa 1990, a infiintat aceasta asociatie pentru batranii saraci. In inchisoare, doctorul Teofil a fost foarte bolnav de tuberculoza, foarte bolnav. Dumnezeu l-a vindecat in mare parte, astfel ca puterea care i-a mai ramas, ca un dar sfânt, a pus-o in slujba celor batrani si neajutorati. Am gasit acolo lucrare minunata, aproape incredibila, cu devotament si nepasare pentru sine la toti cei ce lucreaza pentru semeni, de la medic pana la bucatar. Medici din oras vin la azil, dupa specialitate si consulta gratis pe batrâni, la nevoie.

Ca peste tot, si la Cristiana, câinii vagabonzi misuna cautând hrana si adapost. Ciudat este ca n'am vazut nici un câine vagabond slab. Toti sunt bine hraniti, oamenii se milostivesc de ei, ma refer la oamenii saraci. Am întâlnit un coleg de liceu in Tulcea, Abdulah Remzi, acum pensionar, care umbla mereu cu o punga mare in care are lapte, paine si alte lucruri de hranit câinii vagabonzi. Nu-i hraneste pe cei din oras care, si asa, sunt bine hraniti,

ci se duce peste Dunare unde sunt caini mai flamânzi. Uneori il mai si musca pentru ca sunt mai salbatici, dar pe el nu-l nelinisteste acest lucru, ii hraneste mai departe, nu-si face injectii contra turbarii si, in general, traieste in buna prietenie cu intreaga haita. Aproape ca in Cartile Junglei.

Am vizitat case de batrâni si aici in America. Poate ca cei de aici stau mai confortabil, poate mananca mai bine, dar acolo, la Brasov este altceva: acolo, toti sunt oameni, nu bolnavi si ingrijitori, ci pur si simplu oameni care se iubesc, se sbat pentru a mai obtine hrana de la vreo intreprindere, sau bani, sau medicamente. Si mai e ceva: pensionarii azilului se intrec in a-si face viata cat mai frumoasa. Camerele lor sunt camere românești : covoare romanesti, perdele românești, perne romanesti, tot ce fiecare a putut aduce de acasa pentru a nu se simti ca in azil, a fost adus aici. Am vorbit cu ei asa cum vorbesc cu batranii care stau in casele lor, la feciori sau le fiice. Nu am gasit decat o singura batrana suparata foc pe toata lumea, fiindca acolo in azil vin din cand in cand extraterestrii care-i chinuiesc pe batrani, ii musca cu dintii, le rasucesc mâinile etc. I-am promis batranei ca voi lua masuri ca extraterestrii sa nu mai fie admisi in azil decat daca declara in fata doctorului Teofil ca nu-i vor mai musca pe batrani. Femeia a fost multumita. Avea deplina incredere in mine.

Doctorul Teofil Mija a fost foarte ocupat. Avea niste vizitatori din Germania, care au venit cu aparate de fotografiat sa-i fotografieze pe batrani, spunandu-le, in prealabil, sa zambeasca, au fotografiat camerele. Statusera vreo doua zile acolo si, in ziua care am venit noi, plecau. Au facut o donatie spitalului si doctorul cu surorile s'au bucurat. Mai ales ca, uneori, vin mosafiri straini, care fac o «vizita ameneasca» adica lunga, stau la spital, mananca, in chip democratic, cu bolnavii, ii cer doctorului sau vreunei surori sa-i plimbe cu masina prin oras si imprejurimi, se fotografiaza cu batranii si apoi pleaca. Nu-si inchipuie cat de greu isi procura doctorul Mija cele necesare pentru azil. Ne-a povestit doctorul de o familie din Franta care a venit vreo patru ani la rând la spital. Soția era o frantuzoaica eleganta, cu ifose si care voia mereu sa fie servita cu ceva. In fiecare an, facea o promisiune solemna ca anul in curs va da o serata la nu stiu ce castel de pe Loara, pentru stragerea de fonduri in favoarea spitalului si, de fiecare data, din motive tehnice, balul se amana. In al cincilea an nu a mai venit, asa ca balul celebru din castelul de pe Loara a ramas un vis neimplinit. Doctorul Mija și administratia azilului au rasuflat usurati.

Am mai vizitat doi artisti in Brasov: o doamna Dorina Dutkay, pictorita de icoane pe sticla, icoane care urmeaza scoala de pictura pe sticla din Fagaras si pe cea de la Nicula. Toate aceste icoane sunt vandute pentru procurarea de fonduri pentru azilul doctorului Mija. Al doilea artist a fost un

sculptor in lemn, coleg de inchisoare cu mine și cu Marcel; lucreaza in stil popular, este cunoscut in tara, participa la toate expozitiile de sculptura.

De la Brașov am mers la Timisoara. Un prieten din New York ma rugase, stiind ca merg in tara, sa trec si prin Timisoara, unde avea loc nunta nepotului sau. Fiindu-mi un prieten drag, am raspuns invitatiei lui si am mers acolo spre a participa ca preot slujitor impreuna cu preotii locali ai Bisericii. Am fost primit cu dragoste de preoti si de nuntasi, insa imediat dupa slujba cununiei, am plecat pentru ca trebuia sa fim, in zori, pe Valea Jiului la manastirea Lainici, la slujba.

Soferul nostru era un tânar judecator din Bucuresti, de care ne leaga, pe Marcel si pe mine, multe amintiri comune, de pe cand el era o «bobita» de copil (pentru Marcel), iar pentru mine, cand l-am cunoscut, era un adolescent, probabil, in penultima clasa de liceu. Acum este judecator cu copii si cu mustata si nu-i mai spuneam decat d-l presedinte, spre compensarea multor ani când nu-i spuneam decat «bobita», diminutiv care nu-l prea bucura atunci. Mai tarziu, voi vorbi ceva mai mult despre el, fiindca ne-am amintit impreuna un episod din viata mea, cand, eliberat din inchisoare, eram in domiciliu obligatoriu si am facut o isprava impreuna cu el si cu Marcel.

Pe Valea Jiului am dormit peste noapte (am ajuns foarte tarziu) la un prieten de-al domnului presedinte (ii spuneam asa pentru ca era presedinte de sedinta judecatoreasca), un tanar inginer intreprinzator, si el cu doi copii, credincios, cinstit si prezent la toate slujbele religioase din Targu Jiu sau la Manastirea Lainici. Am mai stat o vreme de vorba si apoi ne-am culcat. Mi-a placut tanarul inginer Dan Calugarul, sotia sa si cei doi copii – se intelege. Ma bucur de fiecare data când merg in tara si intalnesc astfel de tineri credinciosi, cu o meserie temeinica, plini de credinta, cu familie bine intocmita. Fara indoiala ca tara si biserica, intr'un viitor nu prea indepartat, cand sechelele comunismului vor dispere in mare masura si toti acesti guvernanti plini de pofta salbatice de imbogatire si slugarnicie fata de America si fata de Europa Unita vor fi tarana (ca si noi de altfel), se va sprijini pe acesti tineri care cunosc si practica si credinta si cinstea si iubirea de neam si de semen. Atunci Biserica si ierarhia ei ii vor descoperi ca pe o generatie noua de care pana atunci parca nici nu au stiut, preocupata de bunele relatii cu puterea si neluand seama la tinerii care se ridica din umbra bisericilor de sate si de orase.

Cu ochii la puternicii zilei, mare parte a ierarhiei, dorind sa acopere nevoile de constructie de biserici, ignora forta noii generatii, nu si-o asuma si nu intelege ca pentru biserica istorica exista un viitor, nu numai un prezent.

A doua zi, disdedimineata, am plecat la manastire. Sotia lui Dan si copiii, urmau sa vina mai tarziu. Cred ca distanta pana la manastire era mai mare de o jumătate de ora. Am trecut prin câteva sate. Defileul Jiului era de o frumusetate salbatica, pe care lucrarile de aranjare a drumului si de prapionire a stancilor spre a nu se prabusii nu o imblânzeau deloc. Dan ne explica pe scurt ceva despre satele prin care treceam. La un moment dat ne-a spus un lucru șocant: in satul prin care treceam, preotul avea doua carciumi. O clipa am glumit, intrebându-ne daca preotul facea o impartire dreapta a timpului între cele trei slujbe: carciumar in doua stabilimente si preot in Biserica. Am tacut inasa repede. Mergeam la slujba si nu se cuvenea sa judecam pe semenul nostru. Acum inasa, fara sa condamn, ma intreb daca cele doua profesii sunt compatibile si de ce ierarhii locului nu iau nici o masura. Nu e de mirare ca din satul acela oamenii se duc la mânăstire, cei credinciosi, iar mai puțin credinciosi isi pierd, probabil, sufletul in cârciumile slujitorului bisericii.

Vederea manastirii ne-a intors total gandul si inima spre Dumnezeu. Manastirea are doua biserici: una veche si mai mica, si una noua, foarte incapatoare si foarte frumoasa, inasa neterminata, dar se vede ca va fi o biserica deosebita. Câtiva monahi incepusera ceasurile. L-am rugat pe Dan sa nu spuna nimanui ca sunt in biserica. Cand inasa un calugar l-a intrebat, a trebuit sa spuna adevarul. Staretul m'a chemat in altar. Era prea tarziu ca sa mai pot sluji, dar m'a rugat sa predic, ceea ce am și facut.

La sfarsitul slujbei, am fost invitati la staretie sa luam masa cu staretul. In timp ce mergeam spre staretie, insotit de câtiva calugari si de cei cu care veniseram (s'a adaugat si sotia cu copiii lui Dan), ma opreste un calugar de vreo 35 de ani cu un chip palid-pamântiu, aproape de chipul unui om mort, care m'a intrebat: *“Parinte, eu sunt tare bolnav, rinichii mei nu mai lucreaza și doctorul mi-a spus sa manânc carne. (Manastirea are program atonit cu nemâncare de carne). Si manânc carne, parinte, unde nimeni nu manâncă dintre frati? Oare ma mantuiesc, parinte, daca incalc canonul manastirii? Eu nu vreau sa mananc. Ma voi mantui, parinte.»*

M'am bâlbit puțin, fiind luat pe neasteptate, dar apoi am cautat sa-l linistesc. I-am spus, daca staretul sau i-a ingaduit sa manance carne, poate s'o faca fara teama de pedeapsa lui Dumnezeu, fiindca are deslegare de la superiorul sau ierarhic. El totusi era speriat si continua sa planga pentru mantuirea lui. Calugarii care ne insoteau l-au linistit si ei cum au putut, unul l-a insotit spre chilia lui. Il urmaream cu privirea si desi nu-l mai auzeam, imi dadeam seama ca monahul bolnav continua sa planga pentru pacatul mancarii de carne.

Calugarii ramasi cu noi ne-au spus ca rinichii celui bolnav nu mai functionau de fel ca avea implantat in trupul sau aparatul de dializa care se pornea de patru ori pe zi si ca nimeni nu-l putea convinge ca, in starea lui, mâncarea de carne nu putea fi socotita un pacat. M'am gândit multa vreme dupa aceea daca teama lui nu era o disproportie de gandire asupra pacatului. Sf. Apostol Pavel spune: *«Dar nu carnea ne face pe noi placuti lui Dumnezeu; nu castigam nimic daca mancam din ea si nu pierdem nimic daca nu mancam. Dar luati seama ca nu cumva aceasta slobozenie a voastra sa ajunga o piatra de poticnire.»* (1 Cor, 8: 8-9)

Calugarul se temea de poticnire. Aceasta intamplare mi-a adus aminte de un frate de la Rarau, pe când staretea acolo ieroschimonahul Sandu Tudor, acum pe cale de a fi canonizat, pentru sfintenia și moartea lui martirica in inchisoare. Un frate bolnav de tuberculoza a intrat in spital, fara binecuvântare. Dupa o vreme s'a intors, adus de un alt frate și se ruga de starețul sau sa-i faca o supa de gaina, ca doctorii ii spusese sa manânce supa de pui ca sa se faca sanatos. Staretul i-a spus ca n'a venit la mânăstire sa manance gaini fripte. L-a pus la lucru, (ceva mai usor) la carat lemne taiate, etc. In câteva luni, fratele s'a intremat, s'a ingrasat si a uitat curând de boala. Era oare ceva asemanator și cu acest monah? In orica caz, m'a impresionat strictetea lui in privinta pacatului si ma gandeam cate pacate facem noi mereu, câte compromisuri, mult mai grele decat mancarea de carne facem, ziua si noaptea, pe fata si pe ascuns si nu plangem pentru ele, nici macar nu le socotim pacate.

Masa a decurs in liniste. Am pus câteva intrebari parintelui Staret in privința manastirii, in special, cu privire la prezenta credinciosilor din jur. Mi-a confirmat, ceea ce, de fapt, constatase si eu, vazand biserica tixita de credinciosi laici intr'o Duminica obisnuita. Mi-a spus ca asa este in fiecare Duminica si iarasi m'am gandit ca aceasta fuga spre manastiri a laicilor are doua explicatii: fervoarea credintei, sau lipsa de daruire a preotului din sat.

Am retinut o afirmatie facuta in trecut de staret: pregatindu-se pentru hramul manastirii, staretul a poruncit sa se cumpere 500 de kg de peste proaspat. La fiecare hram,, spunea el, vrem sa dam credinciosilor ceva de mancare, așa cum putem. Pe unde pot mananca si ei: pe mese, pe banci, pe scaune, pe iarba, fiecare pe unde apuca. Anul acesta, la Hram, staretul a constatat ca venise mai multa lume si a mai poruncit inca 500 de kg. de pește congelat, fiindca peste proaspat nu a mai gasit. Pana la terminarea Sf. Liturghii, a predicii si a miruirii, fratii si ajutoarele lor au terminat de gatit o mie de kg. de peste si fiecare a mancat si au dat toți slava lui Dumnezeu impreuna.

L-am rugat pe stareț să-mi spună dacă părintele Adrian Făgeteanu, de la Sf. Mănăstire Antim este cumva la Lainici. Citisem pe internet că părintele Făgeteanu ar fi fost răpit de un fel de comandă și dus nu se știe unde și nici de ce. Acum aflăm că este acolo, la schitul din munte numit **Locurele**. Am plecat cu două mașini, a noastră și a mănăstirii, părintele stareț voia și el să-l viziteze pe părintele Adrian. Drum de munte, nepietruit, prăpastios. Înaintam încet și, la un moment dat, s'a deschis o poiană largă de câteva hectare, cu iarba frumoasă pe care pășteau câteva vaci cu lapte și altele mai tinere. Din loc în loc, pomi roditori, mai mult meri, alcatuiau o livadă rară, extraordinar de nelumească. Pe coastă, o biserică mică-mică, un fel de bijuterie, în care încăp câteva persoane și o casă pe măsură, din lemn, ridicată pe butuci în care intrai pe o scară din scanduri cu câteva trepte. Ușa scării dădea într'un fel de pridvor închis.

L-am găsit pe Părintele Adrian sanatos, și destul de agil pentru vârsta lui de peste 90 de ani. Fusese închis pentru **Rugul Aprins**, întemeiat de Sandu Tudor, ieroschimonah mort la Aiud, grup din care făcuseră parte o serie de mari personalități ale culturii și teologiei române: părintele Ghiuș, părintele Staniloae, părintele Sofian, părintele Papacioc, părintele Petronoiu, părintele Scrima, monahul (pe atunci) Plamadeala, V.V.Voiculescu, Mironescu, etc. etc. Părintele Făgeteanu arată destul de bine: doi frați tineri, unul chiar foarte tânăr, aveau grijă de el. Casa era simplă, calugărească, mirosind a foc de lemn, a mere și a tamaie. Scaunele de lemn care ne fuseseră aduse scartaiau ușor când ne mișcam. Se instalase o atmosferă de taină monahală.

(urmare în numărul viitor)